

**българска
асоциация
на застраховани
и пострадали
при катастрофи**

Владимир Тодоров, председател на Българската асоциация на застраховани и пострадали при катастрофи

ЗАБЕЛЯВА СЕ СЛАБО НАМАЛЯВАНЕ НА ЖЕРТВИТЕ ПО ПЪТИЩАТА

● Анализ на пътнотранспортните произшествия през 2007 г.

По пътищата на страната ежегодно настъпват над 80 000 пътнотранспортни произшествия, при които загиват над 1000 души, а над 9000 биват наранявани. По показател убити при пътнотранспортни произшествия на 1 млн. жители България заема една от последните позиции в сравнение с европейските държави. Страните с най-добри показатели по безопасност на движението в Европа имат смъртност вследствие на пътни произшествия приблизително два пъти по-ниска от тази в България.

Показателят за брой загинали на 1 млн. жители у нас през 2004 г. е 121,5, а за 2006 г. вече е 135,8. Водещите страни в ЕС към 1 януари 2005 г. имат следните показатели: Холандия - 50 загинали на 1 млн. жители, Швеция - 55, Обединеното кралство - 56, Германия - 71, и т.н. **Средната стойност на показателя за ЕС е 95.**

Статистиката на страните от ЕС показва, че преките загуби от пътнотранспортни произшествия възлизат минимум на около 2% от брутният вътрешен продукт на всяка страна. Или общо загубите от пътнотранспортни произшествия в нашата страна (при загинали 1043 души при произшествия през 2006 г. и 1006 души за 2007 г.) възлизат на около 1 млрд. лв. годишно.

Всяко пътнотранспортно произшествие влече след себе си определени социално-икономически разходи, свързани с медицинското обслужване, загуба на икономически потенциал, болки и страдания, имуществени щети, юридически разходи, разходи за полицията, пожарната и др.

През изминалата 2007 г. в страната са регистрирани 8 011 тежки ПТП, при които са загинали 1 006 и са ранени 9 828 граждани.

В сравнение със същия период на 2006 г. тежките ПТП са намалени с 211 (-2,6%), загиналите са по-малко с 37 (-3,5%), а ранените - с 387 (-3,8%).

От загиналите при ПТП участници в движението 42,1% са водачи, 31,1% - пътници и 26,8% - пешеходци.

Тези резултати са на фона на нарастването на автомобилния парк през последните 10 години, като към настоящия момент в страната се водят на отчет над 2 628 680 МПС. Броят на водачите в края на годината достигна около 4 200 000.

Неотдавна на пресконференция в МВР бяха изнесени пълни данни за пътнотранспортната обстановка в страната през 2007 г. по различни показатели, сравнени с анализа за предходната 2006 г.

Обнадеждаващи са цифрите за намаляване на броя на тежките ПТП и на загиналите и ранените. Нека припомним, че от средата на 2007 г. действат промени в Закона за движението по пътищата, които доведоха до драстично повишаване на събираемостта на глобите. От 6% събираемост на глобите за 2006 г. събираемостта скочи на нечуваните над 80% през 2007 г. Около 45-

50 млн. лв. глоби годишно се налагат за нарушителите. Част от тези средства се предвижда да се насочат и за превенция. В същото време се повишава и подобрява подготовката на младите водачи - увеличиха се часовете за кормуване от 24 ч на 35 ч, въведе се изискване за завършено основно образование на кандидат водачите. Но все още в тази сфера има какво да се направи - по-строг контрол за фирмите за автоподготовка и над изпитния процес, обучение на преподавателите и др.

Друга важна новост е, че при леки ПТП без пострадали и при съгласие за вината между участниците няма да е необходимо идването на органи на КАТ; това ще облекчи работата на контролните органи и ще ги пренасочи към тяхната съществена дейност - контрол на автомобилния транспорт. За информация ще споделим, че само в София дневно стават около 120-130 леки ПТП, а при дъждовен ден - около 200 - 250; и всички те трябва да бъдат посещавани от КАТ - ненужно хабене на време, ресурс, средства.

По отношение на пътна инфраструктура обаче нещата нямат сериозно подобрение. Най-много загинали има на първокласните ни пътища, няма завършена цяла магистра-

ла, местата с концентрация на ПТП само се обозначават, без да се отделят средства за отстраняването им, липсва хоризонтална и вертикална маркировка, насрещно движещите се потоци не се разделят с механични прегради, липсва координация на институциите за експлоатация на пътищата през есенно-зимния период, липсва видеонаблюдение и т.н.

Разбира се, тези проблеми

са всеобхватни и са разпръснати между много различни институции, министерства, агенции. Тук отново се връщаме на един основен проблем в България - липсата на един координиращ орган на високо ниво, подчинен пряко на премиера или на вицепремиера, който да има правомощия да координира този разнопосочен процес. Естествено, необходимо е и финансово осигуряване на различните мероприятия - цифрите на подлежа на коментар: 1 000 загинали и 1 млрд. лв. загуби годишно. Без планиране на 80-100 млн. лв. годишно за превенция не би могло да се очаква спад на жертвите и загиналите.

При пътнотранспортни произшествия са загинали 61 деца до 17 години и са били ранени 1356. Най-голям брой от тях са пострадали като пътници - 39 загинали и 633 ранени. Точно поради тази причина БАЗК предприе кампания за популяризиране използването на детски обезопасителни седалки. Въпреки че вече са задължителни, голяма част от родителите не ги използват. Необходима е сериозна разяснителна кампа-

ния в тази насока.

Има немалко случаи и на пострадали деца, **управлява-ли автомобил** - 11 загинали и 228 ранени. Като пешеходци 11 са загинали и 494 са ранени. Най-голям е броят на пострадали деца във възрастовата група от 15 до 17 години - 31 загинали и 535 ранени.

Превишената и несъобразената скорост е с най-голям дял сред причините за катастрофи по вина на водачите. Поради тази причина са настъпили 3 205 /42,1%/ тежки ПТП, при които са загинали 493 /52,3%/ и са ранени 4 014 /42,6%/ души.

Неправилното изпреварване и навлизане в лентите за насрещно движение е следващата по тежест причина за допускането на ПТП. Така са настъпили 530 /7,0%/ ПТП със 129 /13,7%/ загинали и 892 /9,4%/ ранени. На следващо място по брой злополуки е **отнемането на предимство** - 1 291 /16,9%/ със 70 /7,4%/ загинали и 1 689 /17,9%/ ранени. Следва факторът **неправоспособност** - налице е нарастване на регистрираните ПТП със сериозни последствия по вина на неправоспособни водачи и водачи с недостатъчен опит. На тях се дължат 112 /11,2%/ от убитите и 935 /9,5%/ от ранените граждани. При употребата на алкохол като причина за ПТП през периода се отбелязва известно задържане - ПТП са 309 /4,1%/, убити - 44 /4,7%/, и ранени - 368 /3,9%/.

По място пътни злополуки се разпределят, както следва: повечето от тях са в **населените места** - 5 599 /69,9%/, с 475 /47,2%/ от убитите и 6 470 /65,8%/ от ранените, като се запазва съотношението от последните години на аварийността в населени и извън населени места; извън населените места ПТП са със значително по-голяма тежест. При по-малко регистрирани пътнотранспортни произшествия 2 412 /30,1%/ извън населените места броят на загиналите при тях е 531 /52,8%/ и 3 358 /34,2%/ са ранените.

Областите с увеличение на загиналите в сравнение с 2006 г. са: София +15 убити, В.Търново +14, Разград +12, Добрич +9, Сливен +6, Бургас +4, Плевен +4, Търговище +3, Шумен +3 и др.

До края на тази година са регистрирани първоначално 413 886 пътни превозни средства /ППС/, с което **автомобилният парк достигна над 2 628 680**. Увеличението е рекордно за страната и е два пъти по-високо от регистрирането за предходните години.

При извършваните проверки пътна полиция е констатирала общо **1 056 415 нарушения**, за които са съставени 748 455 акта и 246 970 фиша. От тях за превишена скорост - 159 998 акта и 85 171 фиша, неспазване на предимство - 81 583 акта и 7 871 фиша, неправилни маневри - 38 330 акта и 2 953 фиша, неправилно спиране и паркиране - 52 778 акта и 35 404 фиша, неизползване на обезопасителен колан и предпазна каска - 92 661 акта и 3 718 фиша, управление на техническо неизправно МПС - 41 332 акта и 9 624 фиша, употреба на алкохол - 25 520 акта, неправоспособност - 34 614 акта, и други нарушения на паркиране над 122 076 акта и 80 440 фиша. За липса на задължителната застраховка „**Гражданска отговорност**“ са съставени **17 293 акта**. На фона на обхват на застраховката близо 94% (над 2 млн. застраховани) можем да кажем, че това е много малка цифра.

На общо 18 300 водачи са отнети свидетелствата за правоуправление. Макар че това е комплексна цифра, тоест заради много нарушения (напр. липса на регистрационни табели), основната причина е липсата на застраховка „Гражданска отговорност“. В такъв случай автомобилът бива спиран от движение, а свидетелството за управление - отнемано до представянето на сключена застраховка.

Санкционирани са и 6 806 пешеходци, нарушили правилата за движение, като са им съставени 2 518 акта и 4 288 фиша.

И накрая нека дадем данни за 2008 г. - от нейното начало до 6 февруари (за 36 дни) в страната са станали 531 ПТП с 65 загинали и 688 ранени!

КНИЖНА ЛАВИЦА

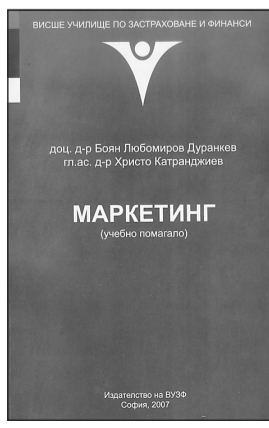
ОРИГИНАЛНО УЧЕБНО ПОМАГАЛО ПО МАРКЕТИНГ

„Авторите на тази книга нямат намерението да представят поредната българска визия за маркетинга. Главната задача при подбора на въпросите от тестовете е те да са в унисон с възприетите методи на тестово самообучение в САЩ и Европа, както и да се четат без напрежение и с удоволствие.“

Това пише в предговора на учебното помагало „Маркетинг“, издадено от издателството на Висшето училище по застраховане и финанси през миналата година. Съставители на сборника са доц. д-р **Боян Дуранкев** (който е и научен редактор, разработил тестовете от първи

до седми) и гл. ас. д-р **Христо Катранджиев**, разработил осми-дванадесети тест.

Учебникът съдържа 12 теста по темите „Маркетингът в съвременния свят“, „Маркетинг на организацията“, „Маркетингова обкръжаваща среда“, „Поведение на крайните потребители“, „Поведение на организациите потребители“, Събиране на маркетингова информация“, „Анализ

на маркетинговата информация за изготвяне на прогнози“, „Сегментиране, избор на целеви пазар и позициониране“, „Стокова политика“, „Дистрибуционна политика“, „Ценова политика“ и „Промоционална (комуникационна) политика“.

Научният редактор на сборника доц. д-р Дуранкев изказва благодарност на колегите си от ВУЗФ за отличната редакция, търпе-

ние и грижа и от университетите в САЩ, които са дали съгласието моделът на тяхното обучение да бъде приложен творчески, както и за възможността авторският екип да се възползва от възприетата терминология.

Много от примерите в сборника са възникнали от сътрудничеството с библиотечните служители в Гарфилд. Редица от европейските доуточнения на термините са съгласувани с европейски водещи специалисти.

Както отбелязва още г-н Дуранкев, в основата на маркетинга е сигурността, а в основата на сигурността - застраховането.

Ползата от помагалото - освен поради изброените по-горе причини - е и в това, че при самообучението студентите имат възможност да решават задачите, подпомагайки се със съответната специализирана литература. Това във всички случаи затвърждава наученото по време на лекции, семинари, дискусии и други форми на обучение.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

Доц. д-р **Боян Дуранкев**, гл. ас. д-р **Христо Катранджиев**. *Маркетинг (учебно помагало)*, Издателство на ВУЗФ, София, 2007.